REGLEMENTAREA JURIDICĂ A PLĂŢILOR ŞI GARANŢIILOR INTERNAŢIONALE

Tatiana MOCANU

CZU: 347.768:339.72 tatiana.mocanu251@gmail.com

Les paiements et garanties internationales sont essentiels pour le commerce mondial, offrant sécurité et prévisibilité. Les instruments principaux sont la lettre de crédit, l'incasso, l'ordre de paiement, la traite et le chèque. Les garanties internationales, comme les lettres de crédit standby, sont régies par les normes internationales (UCP 600, ISP98, URDG 758). La gestion des risques utilise des stratégies telles que les clauses de change et les opérations de couverture.

În contextul globalizării și al creșterii volumului tranzacțiilor comerciale internaționale, plățile și garanțiile internaționale reprezintă componente esențiale pentru asigurarea unei relații comerciale sigure și eficiente. Aceste instrumente financiare sunt reglementate prin norme juridice clare și predictibile, menite să protejeze interesele părților implicate și să minimizeze riscurile asociate. Prezenta lucrare explorează fundamentele teoretice, reglementările și soluțiile pentru gestionarea riscurilor în domeniul plăților și garanțiilor internaționale.

Acreditivul este un instrument esențial în comerțul internațional, reprezentând un angajament al unei bănci de a efectua plata către beneficiarul acreditivului, cu condiția prezentării documentelor conforme cu termenii și condițiile specificate. Acreditivul reduce riscul neplății pentru vânzător și asigură cumpărătorul că plata va fi efectuată numai dacă mărfurile sunt livrate conform acordului. Utilizarea acreditivului este reglementată de standarde internaționale precum UCP 600 (Uniform Customs and Practice for Documentary Credits) [1, p.3].

Incasso-ul documentar este un alt mecanism important, prin care o bancă acționează ca intermediar pentru colectarea plății de la cumpărător în schimbul documentelor comerciale. Există două tipuri principale de incasso: simplu și documentar. Incasso-ul documentar implică prezentarea documentelor comerciale și financiare necesare pentru eliberarea mărfurilor. Reglementările pentru incasso sunt stabilite de Uniform Rules for Collections (URC 522) [2, p. 309].

Ordinul de plată este un instrument de transfer bancar care permite transferul de fonduri între conturi. Este utilizat atât pentru plăți interne, cât și internaționale, și asigură un transfer rapid și sigur al fondurilor [3, p.192].

Cambia este un titlu de credit utilizat pe scară largă în tranzacțiile comerciale internaționale, care conține obligația necondiționată de a plăti o sumă de bani determinată la un anumit termen. Cambia este reglementată atât de convenții internaționale care asigură uniformitatea normelor de utilizare cât și de legislația națională [4, p.218].

Cecul este un instrument de plată la vedere, care implică plata imediată la prezentarea documentului. Utilizarea cecului este reglementată prin norme legale naționale și internaționale, asigurând siguranța și eficiența tranzacțiilor [5, p.224].

Garanțiile internaționale sunt mecanisme esențiale pentru protejarea investițiilor în tranzacțiile transfrontaliere. Termenul ,,garanție" desemnează, în general, orice tranzacție prin care o persoană garantează obligațiile asumate de altcineva. Aceasta include garanțiile bancare și alte forme de garanții, cum ar fi cauțiunea sau angajamentele de plată.

Garanțiile bancare sunt printre cele mai comune și importante tipuri de garanții utilizate în comerțul internațional. Acestea asigură beneficiarul că banca emitentă va plăti o sumă de bani în cazul în care debitorul nu își îndeplinește obligațiile. Exemple includ garanțiile de ofertă, garanțiile de execuție și scrisorile de credit standby.

Pe lângă garanțiile bancare, există și alte forme de garanții, cum ar fi garanțiile emise de casele de asigurare și garanțiile suverane. Garanțiile de asigurare sunt similare scrisorilor de garanție bancară și sunt din ce în ce mai utilizate datorită costurilor lor mai mici. Garanțiile suverane implică angajamentul statului de a acoperi obligațiile comerciale, fiind utilizate în special în proiectele de interes național.

Reglementarea în domeniul garanțiilor internaționale este esențială pentru asigurarea stabilității și predictibilității în relațiile comerciale. Normele și procedurile clare ajută la prevenirea conflictelor și la protejarea intereselor părților implicate. Standardele internaționale, cum ar fi cele emise de Camera de Comerț Internațională (ICC), joacă un rol crucial în uniformizarea practicilor și în asigurarea integrității sistemului financiar global.

Organizații internaționale precum ICC au elaborat reguli și standarde, cum ar fi ,,Regulile Uniforme pentru Garanții Contractuale" și ,,Uniform Rules for Demand Guarantees (URDG)", pentru a oferi un cadru comun în utilizarea garanțiilor internaționale. Aceste reguli ajută la clarificarea condițiilor de emitere, interpretare și executare a garanțiilor, reducând astfel riscurile și incertitudinile [6, p.4].

La nivel național, garanțiile bancare sunt reglementate de legislația locală, cum ar fi Codul Civil al Republicii Moldova, care definește drepturile și obligațiile părților implicate. Integrarea standardelor internaționale cu legislația națională asigură coerența și aplicabilitatea acestor norme în contextul specific al fiecărei jurisdicții.

Tranzacțiile comerciale internaționale implică diverse riscuri care pot influența negativ rezultatul și succesul acestora. Aceste riscuri includ dinamica pieței, condițiile economice și aspectele legale sau politice, fiind adesea dificil de anticipat în totalitate înainte de semnarea contractului. Principalele riscuri identificate sunt riscurile comerciale, riscurile valutar, riscurile politice și riscurile economice.

Riscurile comerciale includ insolvabilitatea cumpărătorului, neplata la termen a contravalorii mărfii sau serviciului, și neacceptarea mărfurilor de către cumpărător. Riscurile necomerciale sunt determinate de factori precum starea de război, exproprierea sau intervenția guvernamentală, schimbarea regimului politic și adoptarea de restricții privind transferurile valutare.

Pentru a minimiza riscurile asociate tranzacțiilor internaționale, este esențială adoptarea unor strategii proactive bazate pe planificare și pregătire. Printre instrumentele și tehnicile adecvate se numără asigurările, scrisorile de credit, forward-urile valutare și acordurile de hedging. Aceste măsuri sunt esențiale pentru a asigura respectarea obligațiilor contractuale și pentru a proteja interesele financiare ale părților implicate [7, p.241].

De asemenea, este importantă analiza riguroasă a solvabilității și creditabilității partenerilor comerciali înainte de încheierea contractului. Negocierea termenilor și condițiilor contractuale clare și detaliate, inclusiv mecanisme de penalizare sau compensare în cazul neplății, contribuie la impunerea respectării obligațiilor contractuale.

Referințe:

1. The Uniform Customs and Practices for Documentary Credits, International Chamber of Commerce, Publication no. 600, 2007.
2. Burac V., Drept bancar. Ed. Tipografia Centrală. Chișinău. 2001, p. 309.
3. Negrus Mariana, Plăți și garanții internaționale, Ed..ALL, București, 1996, p. 192.
4. BURAC. V. Op. cit., p. 218.
5. Ibidem p. 224-225.
6. The Uniform Rules For Demand Guarantees, International Chamber of Commerce, Publication no. 758, 2010.
7. Negrus Mariana Op. cit., p. 241